

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

V. De Blasphemia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

veris, & rationabilibus causis, utputà periculo scandali, aut infamiz, quæ ex dimissione Beneficij oriri posset, vel paupertate Beneficij &c.

52. Dicitur notanter num. 50. *qua committitur in ingressu Religionis, Ordine, vel Beneficio Ecclesiastico.* Siquidem nulla alia Simonia, etiam realis, inducit pœnas juris ipso facto, & ante sententiam Judicis, nisi in tribus duntaxat enumeratis casibus; prout observant Lessius num. 130. Pirhing de Simonia, num. 154. Navarrus, aliique communiter. Quare si quis committat Simoniam in administratione aliorum Sacramentorum, quàm Ordinis, vel in Consecrationibus, Benedictionibus, Dispensationibus, aut hujusmodi, graviter quidem peccabit, non tamen ipso facto incurret pœnam excommunicationis, suspensionis, vel inhabilitatis alicujus. Ratio est: quia nullibi in Jure exprimitur pœna ipso facto incurrenda, præter tres Simoniz species proximè enumeratas; quanvis c. *Quidquid. 1. q. 1.* committens Simoniam in Baptismo, vel collatione Chrysmatis, dicatur *competenti pœnâ, & debitâ excommunicatione plectendus*; atque etiam c. *Qui alium. & c. Sicut. & c. Ea qua. de Simon.* convicti de Simonia jubeantur deponi: nam hæc verba non indicant pœnam latæ, sed duntaxat ferendæ sententiæ.

Non autem ante sententiam Judicis. si committitur in alijs casibus.

Q U Æ S T I O V.

De Blasphemia.

53. **B**lasphemia est nomen græcum, & juxta nominis etymologiam idem est, ac *Nocens dictum*; unde & Maledictioni, Convitio, atque Contumeliæ convenire potest: communiter tamen sumitur pro verbo contumelioso in Deum. Et hoc annotavit D. Augustinus lib. 2. *De moribus Manicheorum. cap. 11.* dicens: *Est autem Blasphemia, cùm aliqua mala dicuntur de bonis. Itaque jam vulgò Blasphemia non accipitur, nisi mala verba de Deo dicere: de hominibus namque dubitari potest, Deus autem sine controversia bonus est.* Hæc ille. Et de tali Blasphemia loquendo, sit

54. **CONCL. I.** Blasphemia est contumeliosa in Deum loquutio: sive (ut alij loquuntur) Blasphemia est verbum maledictionis, convitij, sive contumeliæ in Deum. Ita in re communis.

nis. Unde patet, quòd Blasphemia immediatè opponatur Laudi Dei.

Quæ decla-
ratur.

Dicitur, *locutio contumeliosa*. Quia Blasphemia consistit præcipuè in verbis irreverentibus, injurijs, & Divinum Nomen seu honorem lædentibus, etsi aliquando etiam committatur ipsi factis, utputà si Deus contumelioso signo vilipendatur; ut exspuendo in cælum, aut hujusmodi. Datur insuper Blasphemia cordis, seu interna, non minùs, ac dari solet Laus interna Dei: circa quam nihilominùs benè attendendum est, num adfuerit plena advertentia & consensus, vel potius duntaxat sint cogitationes blasphemæ incidentales, & involuntariæ: hæ enim peccatum non sunt, aut saltem non grave, defectu voluntarij, plenæque deliberationis.

Datur Blaf-
phemia in
Deum, &
Sanctos,

55. Dicitur ulterius, *contumeliosa in Deum*. Quia, ut notat D. Thomas 2. 2. q. 53. arr. 1. Blasphemia est peccatum, quo quis ex pravo cordis affectu de excellentia Divinæ Bonitatis detrahit, illique contumeliam infert, vel negando aliquid, quod ipsi proprium est, vel aliquid imponendo, quod ei minimè convenit. Cæterùm per hoc non negatur, dari etiam Blasphemiam in Beatissimam Virginem MARIAM, aliòsque Sanctos: etenim, sicuti Deus laudatur & honoratur in suis Sanctis, horùmque gloria redundat in Deum; sic etiam Blasphemia erga Divam Virginem, & Sanctos, redundat in ipsum Deum.

Blasphemia
dividitur in
hæretica-
lem, & non
hæretica-
lem,

56. CONCL. II. Blasphemia inter alias divisiones suas, præcipuè dividitur in hæreticalem, & non hæreticalem seu simplicem. *Blasphemia hæreticalis* est illa, quæ Articulis Fidei directè opponitur; seu, qua aliquid asseritur Fidei contrarium per verbum indicativi modi: ut si quis dicat: *Deus est crudelis, injustus, mendax, infidus, qui res hominum non curat*; vel si quis dicat: *ò Deum injustum!* aut, *Abnego Deum, &c.* *Blasphemia simplex*, seu *non hæreticalis* dicitur, quæ Articulis Fidei directè non opponitur, sed aliquid vituperabile per modum detestationis, & quasi impreationis, in Deum profert: ut si quis Deo maledicat, aut optet, non esse Deum.

Estque ex
genere suo
peccatum
mortale,

57. CONCL. III. Blasphemia ex genere suo est peccatum mortale; estque lethalis culpa, quoties cum perfecta advertentia verba Blasphemæ proferuntur. Ita communis: siquidem Blasphemia gravem infert Deo injuriam. Quinimò notant Doctores, Blasphemiam ratione parvitaris materiæ non posse fieri peccatum veniale (in ipsa enim non datur parvitas materiæ cum

eum omnis Blasphemia gravem injuriam Deo inferre videatur) Nec admittit parvitatem materiae.
 sed tantum ex indeliberatione, & inadvertentia actus, posse quandoque Blasphemiam fieri veniale peccatum.

58. Circa quod bene notanda est doctrina, quam tradit Doctor Angelicus 2. 2. q. 73. art. 2. quod peccata verborum maxime sunt ex intentione dicentis dijudicanda. Hæc quippe doctrina etiam locum habet in verbis Blasphemiam sonantibus, vel non sonantibus: quibuscunque enim verbis utaris, non eris reus Blasphemiae in Foro Dei, si absit omnis tam indirecta seu virtualis, quam directa seu formalis intentio inhonorandi Deum: & econtra coram Deo judicaberis Blasphemus, etiamsi sanctissimis verbis inhonores ex intentione Creatorem tuum. In Foro autem externo praesumitur quis eo sensu locutus, quem verba ex communi usu loquendi indicant. Unde D. Gregorius lib. 26. Moral. c. 7. relatus can. Humana. 22. q. 5. sic inquit: Humana aures verba nostra talia judicant, qualia foris sonant: Divina vero judicia, talia ea audiunt, qualia ex intimis proferuntur. Hinc

59. Inferitur I. Si quis verba Blasphemiae proferat, animo nec actualiter, nec virtualiter advertente, puta in ebrietate, non esse Blasphemiam proprie dictam, sed tantum materialem. Ad dicitur notanter, animo nec actualiter, nec virtualiter advertente: quia licet non possit esse malitia peccati Blasphemiae, nisi homo actualiter vel virtualiter intelligat, seu advertat ad verba, quae ore profert; sufficit tamen ad hoc indirecta, & virtualis attentio, & intentio. Unde si quis scienter ac serio loquatur verba, quae velex propria significatione, vel ex modo proferendi, aliisve circumstantiis Divini honoris diminutionem continent, quamvis homo eam directe non intendat, adhuc tamen committit Blasphemiam: sicut a pari ad peccatum detractionis, vel contumeliae erga hominem, non requiritur formale nocendi propositum, sed sufficit virtuale. Layman lib. 4. tract. 10. cap. 6. n. 2. 6. 7. ac alij.

60. Inferitur II. cum Sanchez lib. 2. in Decal. cap. 32. Laymano, Cajetano Navarro, & alijs, non esse proprie Blasphemiam, quando quis in ira, vel rixa cum aliquo, enunciat quidpiam de Deo, quod verum est; ut puta ex indignatione dicendo: Corpus Dei, Chryisma, Sacramenta, &c. Quia etsi irreverenter dicantur, non tamen proferuntur per modum contumeliae, vel injuriae Deo irrogatae, nec aliquid falsum Deo tribuunt, sicque plerumque non sunt peccata mortalia: dummodo affectus ille indignationis, & irae non tendat in Deum, sed tantum contra hominem,

Peccata verborum maxime sunt ex intentione dicentis dijudicanda.

Corollaria

Ex ira dicuntur: Corpus Dei, Chryisma, Sacramenta, &c. quale peccatum?

minem, vel jumentum, cui aliquis irascitur; quod ex modo dicendi, aliisque circumstantijs, erit dignoscendum. Verum hoc non obstante, ejusmodi verba sacra temerè & irreverenter proferre in ira, est peccatum cujusdam Irreligiositatis, sed tantum veniale, ut ajunt Sanchez, Cajetanus, Armilla, & alij: quamvis ob scandalum, vel periculum formaliter blasphemandi, mortale fieri possit, ideoque homines à tali Irreligiositate, & apparente Blasphemiâ meritò absterrendi sint.

Quid de
nonnullis
alijs verbis?

61. Hoc autem intellige, si ejusmodi verba secundum se Divini honoris diminutionem nullam exprimant: nam si verba talia, aut tali modo proferantur, ut contumeliam Dei, aut Sacramentorum significant, videlicet, *Gang Tunnen Sacrament / gang Gallee Sacrament / daß dich Gottes Ehrosam schendte* (ut exemplificat, & docet Layman *loc. cit. num. 12.* & post eum Gobat *tract. II. Theol. Experiment. num. 739.* cum alijs) censeri debent Blasphemix, dummodò homo attenderit ad vilipensionem Dei, aut rei sacræ, quæ talibus verbis exprimitur. Sæpè autem homines ejusmodi verba blasphemia proferunt inadvertenter, & materialiter tantum, non attendendo, quid significant: tum verò excusantur à peccato mortali, dummodò interim contentur perverfam ejusmodi consuetudinem deponere.

An omnes
Blasphemix
sint ejusdem
speciei?

62. Quæres, an omnia peccata Blasphemix sint ejusdem speciei? Resp. I. Blasphemia hæreticalis specie distinguitur à simplici Blasphemia. Ita certa, & communis. Ratio est: quia illa opponitur etiam Fidei, hæc autem Religioni tantum; quæ duæ virtutes sunt specie diversæ.

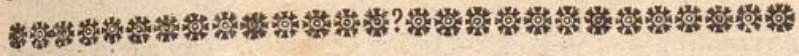
Quid de
Blasphemia
in Deum, &
Sanctos?

63. Resp. II. Probabilius est, etiam Blasphemiam in Deum, & Blasphemiam in Sanctos, specie distingui. Ita Mairius *disp. II. Theol. Moral. num. 46.* post Caspensem, & alios, contra Sanchez *cit. cap. 33, num. 38.* Cajetanum, Bonacinam, Azorium, aliosque. Ratio datæ responsionis est: quia cultus Deo debitus est Patriæ; cultus verò Beatissimæ Virgini Mariæ, & Sanctis debitus, est Hyperdulix, vel Dulix: atqui hi cultus specie differunt; ergo etiam Blasphemia in Deum, & Blasphemia in Sanctos, specie differunt, cum opponantur ejusmodi diverso cultui, Deo & Sanctis debito.

Sententia
opposita
non caret
suâ proba-
bilitate.

64. Cæterum quia opposita sententia, asserens Blasphemias in Deum & Sanctos esse ejusdem speciei, eò quòd opponantur eidem virtuti Religionis, quæ tribuit cultum Deo, & Sanctis propter Deum (non obstante, quòd hic cultus sit diversus ab illo)

illo) multorum Doctorum existit , neque caret sua probabilitate : hinc ipsa nonnunquam Confessarijs deservire poterit , praesertim quoad Poenitentes , hanc diversitatem ultrò non exprimentes.

TRACTATUS VI. DE HORIS CANONICIS, JURAMENTO , ET VOTO.

1. **I**nter alios Religionis actus connumerari Juramentum & Votum, superius (a) jam dictum est : verum de ipsis merito seorsim agitur , cum ob copiosiore quam continent materiam , specialesque difficultates ; tum majoris claritatis gratia.

Quia verò Horæ Canonicae comprehenduntur sub Oratione, uno ex primarijs actibus virtutis Religionis , prius de eisdem sub propria Distinctione dicendum erit.

DISTINCTIO I. De Horis Canonicis. QUAESTIO I.

Quid sint , & quo Jure obligent Horæ Canonicae ?

2. **C**ONCL. I. Nomine *Horarum Canonicarum* intelliguntur *Horæ Canonicae*, quae ex precepto Sacrorum Canonum ab Ecclesiasticis personis nomine Ecclesiae Deo persolvuntur. Et hujusmodi Horæ Canonicae continentur in Bre- *Dicantur* viario, atque alio nomine appellantur *Officium Ecclesiasticum*, item *Officium Ecclesiasticum* : de quo Seraphicus Doctor S Bonaventura, in *Speculo Navis*, part. 1, cap. 16. verissimè dixit : *Nemo Dei se aestimet servinum*.

§ 5

¶ 111,